

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
เรื่อง การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมสำหรับคณะกรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง  
และคณะอนุกรรมการ

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๘.๓๓/๒๖๕๒๔ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๖/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการแก้ไขปัญหาตามข้อเรียกร้องขององค์กรประชาชนหรือกลุ่มบุคคล ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ในข้อ ๒.๓ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการอื่น และคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามความจำเป็น ทั้งนี้ การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษาซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และคณะกรรมการดังกล่าวได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ๓ คณะ คือ

๑. คำสั่งที่ ๑/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกรรมภาคอีสาน ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔

๒. คำสั่งที่ ๒/๒๕๕๔ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกรรมภาคอีสาน ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔

๓. คำสั่งที่ ๓/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนสมัชชาเกษตรกรายย่อย ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ทั้งนี้ คณะกรรมการในคำสั่งที่ ๓ / ๒๕๕๔ ข้างต้นได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการศูนย์ประสานงานร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนสมัชชาเกษตรกรายย่อย ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๔ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ในข้อ ๒.๓ ให้แต่งตั้งอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อมอบหมายให้ดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จึงขอหารือว่ากรณีดังกล่าวอาศัยอำนาจหน้าที่ในข้อ ๒.๓ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๖/๒๕๕๔ ที่ให้แต่งตั้งคณะกรรมการอื่น และคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามความจำเป็น สามารถแต่งตั้งกรรมการตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๔-๓/๒๕๕๔ ได้หรือไม่ และการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมเป็นไปตามอัตราของกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษาซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๓ หรือไม่ และตามคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๔ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกรรมภาคอีสาน เป็นการแต่งตั้งโดยไม่ใช้ชื่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการนั้น จะสามารถเบิกจ่ายเบี้ยประชุมตามพระราช

กฤษฎีกาเบี่ยประชุมและคำตอบแทนที่ปรึกษาซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว และได้ฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี) แล้ว เห็นว่า ตามมาตรา ๑๑<sup>๑</sup> แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีหรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ และกำหนดอัตราเบี่ยประชุมหรือคำตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง นายกรัฐมนตรีจึงอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๖/๒๕๔๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการแก้ไขปัญหาตามข้อเรียกร้องขององค์กรประชาชนหรือกลุ่มบุคคล ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และในคำสั่งดังกล่าวได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าวไว้ โดยอำนาจหน้าที่ประการหนึ่งกำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการอื่น และคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น เพราะฉะนั้นคณะกรรมการดังกล่าวจึงมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการอื่นและคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาตามข้อเรียกร้องขององค์กรประชาชนและกลุ่มบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลโดยเร็ว ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งสามารถใช้อำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการอื่น และคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า คณะกรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งสามารถใช้อำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการอื่นและคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น ปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปก็คือ สามารถเบิกจ่ายเบี่ยประชุมให้แก่คณะกรรมการอื่นและคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามพระราชกฤษฎีกาเบี่ยประชุมและคำตอบแทนที่ปรึกษาซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้หรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณามาตรา ๖<sup>๒</sup> แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี่ยประชุมและคำตอบแทนที่ปรึกษาซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๓ แล้ว จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้อนุกรรมการซึ่งคณะที่ปรึกษาแต่งตั้งได้รับเบี่ยประชุมและคำตอบแทนเป็นรายครั้ง เฉพาะครั้งที่มาประชุม ตามอัตราที่นายกรัฐมนตรีกำหนดแต่ต้องไม่เกิน

<sup>๑</sup> มาตรา ๑๑ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑ล๑

๑ล๑

(๖) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีหรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ และกำหนดอัตราเบี่ยประชุมหรือคำตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง

๑ล๑

๑ล๑

<sup>๒</sup> มาตรา ๖ ให้อนุกรรมการซึ่งคณะที่ปรึกษาแต่งตั้ง ได้รับเบี่ยประชุมและคำตอบแทนเป็นรายครั้งเฉพาะครั้งที่มาประชุม ตามอัตราที่นายกรัฐมนตรีกำหนดแต่ต้องไม่เกินอัตราท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

อัคราทัยพระราชกฤษฎีกานี้ กรณีตามปัญหาเมื่อคณะกรรมการที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๑๔๖/๒๕๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการอื่นตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๔๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกรภาคอีสาน ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ คำสั่งที่ ๒/๒๕๔๔ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกรภาคอีสาน ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ คำสั่งที่ ๓/๒๕๔๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนสมัชชาเกษตรกรรายย่อย ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ย่อมเป็นการถือได้ว่า คณะกรรมการตามคำสั่งดังกล่าวเป็นอนุกรรมการของคณะกรรมการที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และเมื่อถือได้ว่าเป็นอนุกรรมการของคณะกรรมการที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจึงย่อมมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนเป็นรายครั้งเฉพาะครั้งที่มาประชุมตามอัตราที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

สำหรับคำสั่งที่ ๒/๒๕๔๔ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกรภาคอีสาน ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ นั้น เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งแล้ว จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการติดตามสถานการณ์ปัญหาข้อเรียกร้องขององค์กรเกษตรกรภาคอีสาน รวบรวมข้อมูล ข้อเรียกร้อง ตรวจสอบ วิเคราะห์ปัญหาและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกรภาคอีสาน ซึ่งในลักษณะของการดำเนินงานของคณะกรรมการดังกล่าว อันมีลักษณะเป็นการดำเนินการโดยใช้อำนาจในการตัดสินใจและวิเคราะห์ปัญหาได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะไม่แตกต่างจากการดำเนินงานของคณะกรรมการตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๓/๒๕๔๔ ดังนั้น จึงเห็นว่า คณะกรรมการตามคำสั่งดังกล่าวย่อมถือได้ว่าเป็นการดำเนินงานในลักษณะของอนุกรรมการเช่นเดียวกัน จึงสามารถเบิกเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้เช่นเดียวกับคำสั่งที่ ๑/๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๓/๒๕๔๔

กรณีที่คณะกรรมการตามคำสั่งที่ ๓/๒๕๔๔ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการศูนย์ประสานงานร่วมภาคราชการและผู้แทนสมัชชาเกษตรกรรายย่อย ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นคำสั่งที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการซึ่งมีฐานะเป็นอนุกรรมการ เพราะฉะนั้น คณะอนุกรรมการตามคำสั่งดังกล่าวไม่อาจถือได้ว่าเป็นอนุกรรมการซึ่งมีสิทธิเบิกเบี้ยประชุมตาม नियमावली ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๔๔